

страшавалъ, съ своитѣ дѣйствия, много или малко рѣшителни (както при Нюрнбергъ и Люценъ). При това, той умѣялъ тѣй да распрѣдѣля силитѣ си, че заедно съ движението си напрѣдъ не се отслабвалъ, а значително се усилявалъ, и главнитѣ дѣйствия извършвалъ съ главнитѣ сили на шведската армия, като възлагалъ дѣйствиата на фланговетѣ и охранението на съобщенията си на частъ отъ шведскитѣ войски, усиленъ съ войскитѣ на съюзницитѣ. Ако обстоятелствата изисквали, той раздѣлялъ силитѣ си, тѣй че всѣка частъ отъ тѣхъ дѣйствувала противъ прѣвъсходящитѣ сили на неприятеля отбранително, като се отклонявала отъ бой съ тѣхъ, като се намирала всѣкога въ съобщение съ другитѣ части и като въ краенъ случай отстъпвала къмъ тѣхъ, а противъ по слабитѣ сили на неприятеля дѣйствувала по рѣшителенъ настѣпателенъ начинъ съ цѣль за бой.

Най послѣ рѣшителността на дѣйствиата на Густавъ-Адолфа се заключавала въ туй, че, когато обстоятелствата позволявали или изисквали, той се движилъ извѣрѣдно бързо, прѣимущественно съ най голѣми и съвокупни сили, било право противъ неприятелската армия и влизалъ съ нея въ рѣшителенъ бой, напругайки всички сили за да ѝ нанесе най голѣма врѣда или поражение (сражението при Брейтенфелдъ и Люценъ, прѣминуването прѣзъ Дунава и Лехъ), било въ най важната за него страна, съ цѣль да я заеме, да се затвърди въ нея, да се възползва отъ срѣдствата ѝ, да разшири кръга на дѣйствиата си, да улесни въстанието и въоръжението на съюзницитѣ си, да се усили съ войски и съюзи, и въ сжщата мѣрка да отслаби противника си.

Колкото се касае до прѣвъсходнитѣ съображения на Густавъ-Адол-

фа, върху които били основани, както въобще прѣдначертанието на войната, тѣй и частнитѣ планове: десанта на островитѣ въ устията на Одеръ, първоначалнитѣ дѣйствия въ Померания и Мекленбургъ, и послѣ въ Бранденбургия, по нататѣшнитѣ дѣйствия слѣдъ Брейтенфелското сражение, движението въ юго-западна Германия, затвърдяването на Майнъ и Рейнъ, движението въ Бавария, отъ тамъ къмъ Нюрнбергъ и послѣ въ Саксония, — то високото имъ значение въ отношение къмъ искуството бѣше достатъчно обяснено при излаганieto вървежа на военнитѣ дѣйствия.

И тѣй, въ прѣвъсходното изпълнение на искуснитѣ си съображения, т. е. въ благоразумното съчетание на правилността, прѣдпазливостта и рѣшителността, и въ удвояването, съобразно съ обстоятелствата, на едната или другата отъ послѣднитѣ двѣ — се заключава тайната на важнитѣ, обширни, бляскави и, докато той билъ живъ, толкозъ трайни успѣхи на Густавъ-Адолфа. А историкътъ на искуснитѣ му съображения и прѣвъсходното имъ изпълнение, и на всичко достойно за удивление въ неговитѣ дѣйствия, били високитѣ му лични качества и дарби. Еднакво великъ като човекътъ, като господаръ и като полководецъ, той съединявалъ въ себѣ си всичкото искусство на политика и полководеца, всичкитѣ доблѣсти граждански и военни. Силенъ отъ любовта и довѣрието на шведския народъ и войска къмъ него, и отъ чистотата и правотата на избраната отъ него възвишена цѣль, той се стрѣмилъ къмъ тѣзи цѣль открито и благородно, постоянно и неуклонно, благоразумно и прѣдпазливо, рѣшително и искусно. Точния, ясни и здравия му умъ, твърдата му воля, великата и благородната му душа, рѣшителния и за-